

T.C.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü

15.
MÜZE ÇALIŞMALARI
VE
KURTARMA KAZILARI SEMPOZYUMU

24-26 NİSAN 2006
ALANYA

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayın No : 3082
Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü Yayın No: 117

YAYINA HAZIRLAYANLAR

Dr. Fahriye BAYRAM

Dr. Adil ZME

Kapak ve Uygulama

Suna HKENEK

ISBN: 978-975-17-3248-4

ISSN: 1300-5626

Kapak Fotoğrafı:

Not :Bildiriler, sahiplerinden geldiği Őekliyle ve geliŐ sırasına göre yayımlanmıŐtır.
Kitapta yayımlanan yazıların tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIğI
DÖSİMM BASİMEVİ
ANKARA-2007

**İZMİR,
SEFERİHİSAR İLÇESİ,
3021 ADA, 4 PARSELDEKİ SONDAJ KAZISI
ÇALIŞMALARI**

Nuray ÇIRAK*
Selma KAYA

Kazı alanı, 12 İon kentinden biri olan Teos antik kentine 1 km. mesafede, İzmir'in güneyinde Seferihisar ilçe sınırları içinde yer almaktadır (Harita). İzmir 1 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Bölge Kurulu kararı ile III. Derece Arkeolojik Sit Alanı sınırları içinde kalan Seferihisar İlçesi, Sığacık Mahallesi, Akkum Mevkii, 3021 ada, 4 parseldeki taşınmazda 29.11.2004-07.12.2004 tarihleri arasında müze uzmanları tarafından sondaj kazısı yapılmıştır. Ancak ilgili kurulun burada yapılan çalışmayı yetersiz görmesi ve söz konusu alanda ikinci bir kazı yapılarak taşınmazın tamamının taranmasının istenmesi üzerine, ilgili kurulun 14.01.2005 gün ve 296 sayılı kararı doğrultusunda tarafımızdan tekrar kazı çalışması yapılmıştır (Çizim).

Doğudan batıya doğru eğimli olan parsel üzerinde arkadaşlarımız tarafından daha önce açılan sondaj açmaları değerlendirilmiş ve parsel üzerinde mevcut olan açmalar birleştirilerek ya da genişletilerek 10 ayrı yeni çalışma alanı oluşturulmuştur (Resim: 1). Ortalama 8 işçiyle yürütülen çalışmalar 18.03.2005 tarihinde başlamış 11.0.4.2005 tarihinde sona erdirilmiştir.

* Nuray ÇIRAK, Arkeoloji Müzesi, İzmir/TÜRKİYE

Selma KAYA, Arkeoloji Müzesi, İzmir/TÜRKİYE

Söz konusu alanda yapmış olduğumuz sondaj kazısında ele geçirilen buluntuların tarihlenmesinde yardımlarını esirgemeyen Prof. Dr. Güven Bakır ile araştırma görevlileri Bekir Özer ve Kozan Uzun'a teşekkür ederiz

A1 ALANI

Parselin kuzey ve doğusunda yer alan eski 1 ve 2 No.lu sondaj açmalarının birleştirilmesi ile oluşturulmuştur. 4.70 x 6.00 m. boyutlarında genişletilen A1 alanında, 0.80 ile 1.50 m. arası derinliklerde çalışılmış ve inilen seviyelerde sert kistik ana zemine ulaşılmıştır.

Bu alanda daha önceki sondaj kazısında sunak kaidesi ya da mezar olarak değerlendirilen ve açmanın kuzeydoğusunda yer alan kaya parçaları irdelenmiştir. Söz konusu kaya parçaları yüzeye oldukça yakın bir seviyede olup 0.20 m.de açığa çıkmıştır. Tek sıra hâlinde çok da düzgün olmayan kireçtaşı parçalar kuzey-güney yönünde yerleştirilmiş olup muhtemelen mezar toprağının aşağı kaymasını engellemek amacıyla kullanılmıştır. Ancak sunak kaidesi ya da mezar olduğunu gösteren herhangi bir veriye ulaşılamamıştır (Resim: 2).

A2 ALANI

Taşınmazın güneydoğusunda yer alan 3 No.lu eski sondaj açmasının doğu-batı yönünde 3.00x2.30 m. boyutlarında genişletilmesi ile oluşturulan A2 alanında 1.45 m. derinliğe inilmiş ancak, hiçbir buluntuya rastlanmamıştır (Resim: 3).

A3 ALANI

Parselin kuzey ve güneyinde yer alan eski 5 ve 6 No.lu açmaların birleştirilmesi ile oluşturulmuştur. 7.00x 10.5 m. boyutlarında açılan alanda ortalama 1.40 m. derinliğe inilmiş, açmanın geneline yayılan ana kaya ile birlikte sert kistik ana zemin izlenmiştir. Açmada yüzeyden itibaren 0.80 m. derinliğe kadar çok az sayıda karışık durumda Klasik, Helenistik ve Roma Dönemine tarihlenen amorf seramik parçaları ele geçirilmiştir(Resim: 4).

Parselin batısında yer alan A5'ten A10'a kadar numaralandırdığımız bölümlerde ise yüzeyden ortalama 0.30 ile 1.00 m. arasında değişen derinliklerde çalışılmış, ana kayaya ulaşılmış ve herhangi bir buluntu ya da seramik parçasına rastlanmamıştır.

A4 ALANI

Taşınmazın kuzey ve güneyinde yer alan 4 ve 7 No.lu eski sondajların birleştirilip genişletilmesiyle oluşturulmuştur. Alandaki çalışmalara parselin kuzey bölümünde daha önceki sondaj kazısında kısmen açığa çıkarılan duvarların irdelenmesi ile başlanmıştır. Bu amaçla yapılan çalışmada, 6.00 m. uzunluğunda ve 1.00 m. genişliğindeki duvarların doğu-batı yönünde uzandığı ve güneye doğru dönüş yaptığı tespit edilmiştir. Söz konusu duvarlar kuzey yönünde yer yer iki sıra, güney yönünde ise tek sıra taş dizisinden oluşmaktadır. Bu duvara paralel olarak yine doğu-batı yönünde ve güneye doğru dönüş yapan 3.40 m. uzunluğunda düzgün olmayan tek sıra iri taşlar uzanmaktadır. Buradan itibaren duvar taşları sona ermiş ve taşlar ana kaya üzerine bindirilmiştir. Güneye doğru kavis yaparak devam eden ana kaya adeta taş duvarın devamını sağlar görünümündedir (Resim: 5).

A4 alanında doğu-batı doğrultusunda uzanan duvarların arasında kalan 0.50 m.lik kısımda yaptığımız çalışmalarda yüzeyden 0.80 m. derinlikte bronz bir *hydria* ortaya çıkarılmıştır (Resim: 6). İki duvar arasında *in situ* olarak ele geçirilen kabın içi boşaltılmış ve yanmış kemik parçaları dışında başka bir buluntuya rastlanmamıştır. *Urne* olarak kullanıldığı anlaşılan *hydria*, 43 cm. yüksekliğinde, dışa dönük ağız kenarlı, kısa silindirik boyunlu, şişkin gövdeli ve halka kaidelidir. Omuz üzerinde karşılıklı birer yatay kulp ile boyundan omuza bağlanan dikey bir kulpu vardır (Resim: 7).

Yaptığımız araştırmalara göre söz konusu *hydria*, İonya bölgesinde ortaya çıkarılan gm amaçlı kullanılmış erken örneklerden biri olması nedeniyle oldukça önemlidir. Bu kabın bir benzeri Rodos'ta Jalisso Nekropolnde yapılan kazılarda aıĝa çıkarılmıştır. Bronz *hydria*nın bulunduĝu alanın 6.00 m. güneyinde *hydria* ile aynı seviyede, yani yüzeyden 0.80 m. derinlikte bir taş sanduka mezara rastlanmıştır (Resim: 8). Doĝu-batı doĝrultusunda uzanan mezarda kapak olarak düzgün olmayan iki adet blok taş kullanılmıştır. Mezarda kabaca işlenmiş kireçtaşı bloklar, yatay olarak ayak ucuna doĝru daralacak Őekilde yerleştirilmiştir. Mezarın etrafı açıldıktan sonra kapak taşları kaldırılmış ve yapılan temizlik çalışmalarında 3 adet pişmiş toprak kap ile iskelete ait daĝınık durumda çok az sayıda kemik parçası ele geçirilmiştir. Parselin güney sınırına 2.40 m. mesafede ortaya çıkarılan taş sanduka mezar 2.00 m. uzunluĝunda, 0.90 m. geniřliĝinde ve 0.50 m. yksekliliĝindedir (Resim: 9).

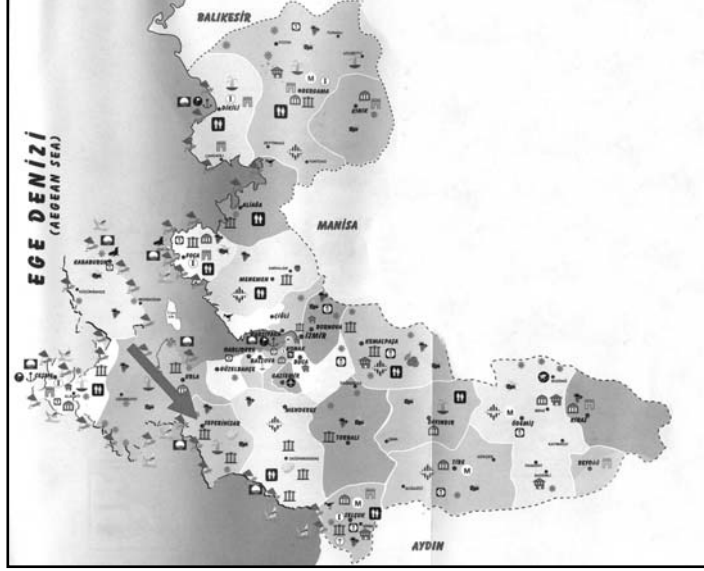
Mezara ait hediyeler arasında; pişmiş toprak bir *oinochoe* (Resim: 10), damla ve şua motifi bezeli bir *skyphos* (Resim: 11), bant ve yaprak motifi bezemeli bir *pyxis* (Resim: 12) yer almaktadır. Mezarda ele geçirilen *skyphos* üzerindeki damla ve şua motifleri arkaik geleneĝi yansıtırsa da, kulplarından Klasik Döneme ait olduĝu anlaşılmaktadır. Taş sanduka mezarın içinde ele geçirilen buluntular ise mezarın M.. Geç 5. yüzyıl-Erken 4. yüzyıla ait olması gerektiĝini göstermektedir. Kontekst içinde ele geçirilen *pyxisin* benzer örnekleri yine Rodos'ta Jalisso Nekropoln'de ortaya çıkarılmıştır.

A4 alanında her iki mezarın ıktıĝı ve seramik parçalarının sona erdiĝi 0.80 m. seviyeden itibaren sert zemine ulaşılmasına raĝmen, 0.70 m. daha derinleşilerek 1.50 m. seviyesine ulaşılmış ve başka buluntuya rastlanmamıştır.

Sonuç olarak; A4 alanında ortaya çıkarılan ve doğu-batı doğrultusunda uzanarak güneye doğru dönüş yapan duvarlar, kremasyon gm ve taş sanduka mezar ile birlikte değerlendirildiğinde, alanın bir aile mezarlığı olduğu ve duvarların da mezarları eviren bir koruma duvarı olduğu düşünülmektedir (Resim: 13).

Çevirme duvarlarının benzer bir rneği Samos Batı Nekropolü'nden bilinmektedir. Bölgemizde ise aile mezarlığına örnek olacak dikdörtgen planlı bir benzeri, Klazomenai Akpınar Nekropolü'nde ortaya çıkarılmıştır.

Ele geçirilen buluntuların az olmasına rağmen, İonya bölgesi gm detleri içerisinde bronz bir kabın *urne* amaçlı kullanıldığının tespit edilmesi bölgemiz arkeolojisi açısından önemlidir.

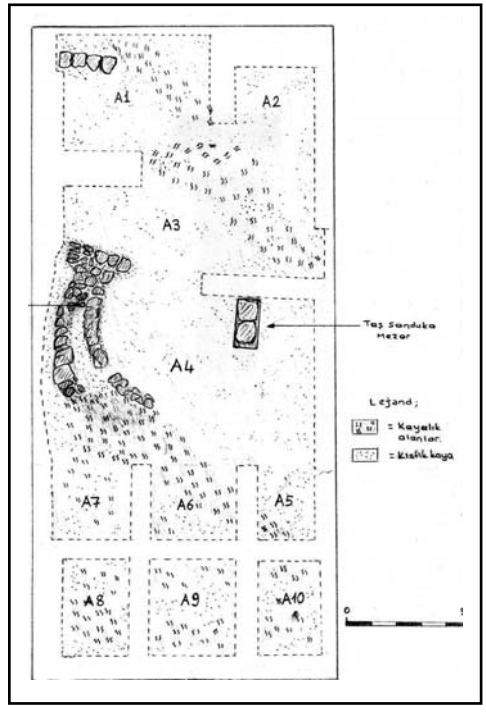

Resim:1

Resim: 2

Resim: 3

Resim: 4

Resim: 5

Resim: 6

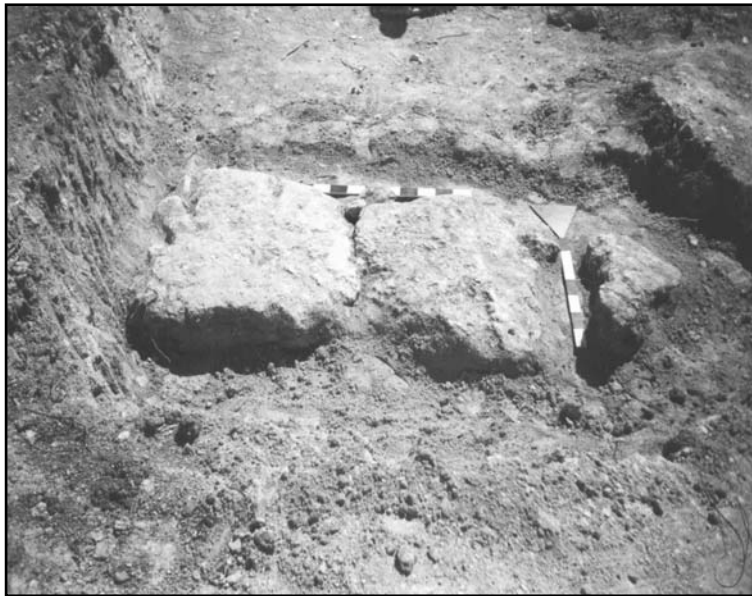
Resim: 7

Resim: 8

Resim: 9

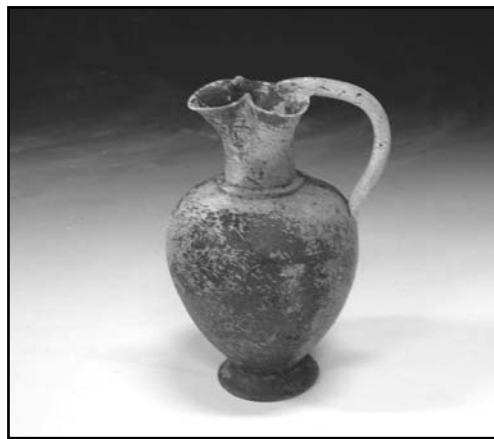

Resim: 10

Resim: 11

Resim: 12

Resim: 13

Resim: 14

Resim: 15